

6 Nye baderom
i ekspressfart

18 Med anlegg
for innovasjon

24 Riveprosjekt med
millimeterpresisjon

30 Digitalt og nytenkende
gigantprosjekt

AFPOSTEN

Nummer 4 / 2017 / 30. årgang

TEMA:
AF GRUPPENS
HELSEARBEID

Helsa i fokus

Ingen skal bli
syke av å jobbe
i AF Gruppen.
Det krever lang-
siktig innsats.

LES MER PÅ SIDE 10

Helsa først

Morten Grongstad, konsernsjef AF Gruppen

I AF Gruppen har vi en kompromissløs holdning til miljø og sikkerhet i alle våre prosjekter. Det skal også gjelde helsearbeidet vårt. For oss er målet at ingen skal bli syke av å jobbe i AF, enten det dreier seg om skader som oppstår akutt eller sykdom som utvikler seg over tid. Vi arbeider hver dag for et arbeidsmiljø som virker helsefremmende.

Da må vi jobbe både forebyggende og reparerende. For å forebygge godt, må vi gjøre grundige analyser av helserelatert risiko i prosjektene – og legge inn barrierer som fjerner negative eksponeringer. Slik eksponering kan være ergonomiske forhold, kjemikalier, støy, støv eller annen helseskadelig belastning en person kan bli utsatt for, og som vi ofte ikke ser konsekvensene av før mange år senere.

For målet om at alle skal gå hjem like friske som da de kom på jobb, handler ikke bare om å sikre seg mot det som kan skje her og nå, men også om å forebygge sykdom og helseplager som kan oppstå senere i livet.

I år har vi valgt å gi en julegave som kan inspirere til økt aktivitet og bedre helse, enten du liker å konkurrere med andre eller vil følge egen utvikling (les gjerne mer om gaven på side 28).

Til sist vil jeg takke for innsatsen i 2017. Jeg ønsker deg en fredelig julehøytid og ser frem til å ta fatt på neste etappe i AF Gruppens reise mot 2020.

“ For oss er målet at ingen skal bli syke av å jobbe i AF.

10 TEMA: H-en i HMS
Tunnelarbeid kan medføre helsefare. Det er et ansvar blant andre anleggsleder Svein Gunnar Sageie er svært klar over.

6

24

30 PROSJEKTET: Når Team Bjørvika skal bygge leiligheter i Oslos indrefilet, skjer det med nyskapende prosjektstyring.

Dette får du i denne utgaven

04 AF NÅ!

06 AF-TRYKKET
Mirakuløs forvandling i Drammen

10 TEMA
AF Gruppens helsearbeid: Mennesket først

18 AKTUELT
Anleggsvirksomheten digitaliseres

22 MIN ARBETSDAG
Platschefen på Kanonaden

24 FOTOREPORTASJEN
En æra i Moss er over

28 AF-KULTUREN
Aktiv i AF i 2018

30 PROSJEKTET
Innovasjon i Bjørvika

34 NYE PROSJEKTER

36 AFS SUPERTEAM

AFPOSTEN

Nummer 4 / 2017 / 30. årgang

Ansvarlig redaktør: Wibecke Brusdal
Redaktør: Monica Iren Fasting
I redaksjonen: Petter Moe, Linda Strand Jacobsen, Sissel Fantoft og Ruth Astrid L. Sæter

Design og produksjon:
Redink / www.redink.no
Forsidefoto: Ellen Johanne Jarli
På forsiden: Unn Merete Wæge og Svein Gunnar Sageie
Opplag: 5800 **Trykk:** RK Grafisk

Kom gjerne med innspill til: kommunikasjon@afgruppen.no

BILDET

Sikrer seg mot risiko

☒ På E18 Tvedestrand–Arendal er det denne høsten blitt gjennomført kurs i tilkomstteknikk. Tilkomstteknikk er en spesiell metode for atkomst og sikring, og kurset er utarbeidet for personell som skal utføre arbeider i høyden. Totalt fem medarbeidere fra AF Anlegg har gjennomført kurset og tilegnet seg kunnskap om klatre-, sikrings- og redningsteknikker.

Amund Kongstorp er bergsprenger i AF Anlegg, og initiativtaker til kurset. – Jeg så at vi kunne jobbe på en langt tryggere, mer effektiv og kostnadsbesparende måte ved å ha denne kompetansen, og jeg fikk gehør for dette i prosjektet med en gang. Nå kan vi raskt og trygt komme oss til på steder der vi ellers ville trengt lift. Vi kan også bistå med redningsarbeid om noe skulle oppstå, forteller han.

På side 21 kan du lese mer om kurset og en ny sikkerhetskampanje hos AF Anlegg.

Foto: Heine Robstad

Nå!

AF GRUPPEN I MEDIA

“ Vi er godt fornøyd med at vi har fått mange aktører til å samarbeide om et stort og komplisert prosjekt.

Prosjektleder Gunnar Eiterjord i Statens Vegvesen om Ryfylketunnelen til Anlegg & transport

KJAPPE NYHETER FRA AF GRUPPEN

Pålplintar med stort prosjekt i Stockholm

Den nærmeste tiden ska Pålplintar producera och leverera tunnelementen för Implenia till Stockholms-tunneln Förbifarten. Projektet är så pass omfattande att en separat produktionshall måste byggas.

■ **Tidigare i høst** signerede Pålplintar ett kontrakt om leverans av minst 9 000 tunnelement till Implenia och projektet Förbifarten som byggs i Stockholm.

Før att kunna hålla produktionstakten på 400 element i månaden måste Pålplintar bygga en helt ny produktionshall på 2700 m² som ska kunna användas för prefabricering av alla slags betongprodukter.

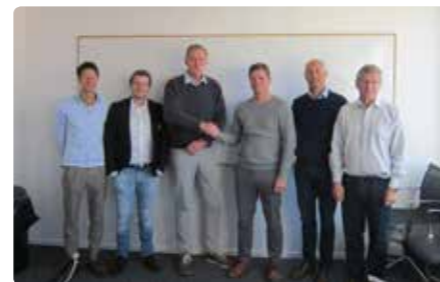
Stort språng för Pålplintar. De senaste 16 åren har Pålplintar AB varit en del av AF Gruppen. Pålplintar levererar tjenester inom fundamentering i såväl små som stora prosjekt. De har en egen betongfabrik där det produceras lösбетон, betongelement och specialanpassade pålar och plintar. Det är intill denna fabrikk som den nya produktionshallen nu ska byggas.

– Kontraktet betyder mykket for Pålplintars betongavdelning. Vi har under de år vi varit

verksamma passert flere milstolpar, från att bara producera betongpålar till att gå over till att producera lösбетон for leverans till ulike foretak og byggarbetsplater, till att börja med prefabproduktion og få både fasta avtal og återkommande trogna kunder. Nu når vi har dom tre benen att stå på samt att vi nyttjar vår fulla produktionskapacitet så var det här kontraktet avgörande for att ta nästa steg og utveckla verksamheten, säger Jimmy Högberg, Affärsområdeschef betong på Pålplintar.

Fördelaktigt optionsavtal. Pålplintar har en egen maskinpark som består av det allra senaste inom pålningsteknik. Radiostyrda maskiner, självjusterande master samt datoriserad dokumentation av varje påle är några exempel på foretakets ambition att ligga på en hög teknikknivå. Även tunnelementen som nu ska levereras kommer att få en egen tagg injuten, och i denna finns all kvalitetsdokumentation.

– Vårt fokus har hela tiden varit på att producera så billigt som möjligt till lägsta möjliga investeringar utan att tumma på arbetsmiljø og kvalitet på våra produkter, säger Högberg og berättar att det är spennande tider på Pålplintar. I det nya kontraktet finns det nämligen möjligheter till optioner på cirka 10 000 tunnelement till andra delar av Förbifarten under samma leveransperiode. ■ ■

Damekolleksjon fra Wenaas

■ **AFs leverandør** av arbeidsklær og verneutstyr, Wenaas, lanserer denne vinteren en egen kolleksjon for damer. I desember inviterte Wenaas og AF til prøvedag på hovedkontoret der kvinnelige medarbeidere fikk anledning til å prøve og gi tilbakemelding på plaggene. Den nye kolleksjonen vil være tilgjengelig for bestilling gjennom webshopen.

Asfalterer på rekordtid

■ **Allerede to år før veiåpning** er AF Gruppen klar for asfaltering av de første kilometerne med ny E18-motorvei mellom Arendal og Tvedestrand. Det skjer på Kloppemyr og i et av løpene til den rundt 650 meter lange Hesthag-tunnelen. – Anleggsleder Morten Holter har hatt et hårete mål om å komme i gang med kompletterende arbeid allerede i 2017, så det har vi tenkt å oppfylle, forklarer prosjektleder i AF Gruppen, Erik Frogner til Agderposten.

Christian Roth og Harald Berg overleverte AF Anleggs donasjon til daglig leder Siri Fauskeland Hafsteen i stiftelsen Sykehusbarn denne høsten.

Flere lyspunkt til syke barn

■ **AF Anlegg** har igjen blitt kåret til Årets foretningseenhet i AF – noe som kommer barn på norske sykehus til gode.

I tillegg til plakett og diplom, mottok AF Anlegg under kåringen i september en sjekk på 50 000 kroner som skulle gå til et veldeilig formål. De valgte også i år å gi gavesjekken til stiftelsen Sykehusbarn.

– Det er gledelig at vi kan bidra til at stiftelsen får fortsette med sitt viktige arbeid, sier Christian Roth, økonomidirektør i AF Anlegg.

Noe av det Sykehusbarn gjør er å dele ut premier når barna må gjennom prøvetaking, de har julegaveaksjon for barn som må feire jul på sykehus, de sørger for besøk av klovner, ansiktsmaling og sponning av musikkterapeut og utflukter. Sykehusbarn har også bidratt med større investeringer som f.eks. ungdomsrom på flere sykehus, samt avanserte hjemmesykehusbiler.

Daglig leder Siri Fauskeland Hafsteen, som fikk overrakt gavesjekken på Helsefyrr Atrium 10. oktober, forteller at AFs bidrag eksempelvis kan bidra til at to sykehus kan få besøk av ansiktsmalere annenhver uke gjennom et halvt år.

Under årets ledersamling ble AF Bygg Syd hedret for deres fremdragende arbeid mot kunder og leverandører. AF Bygg Syd har valgt å donere sin gavesjekk til Barncancerfonden og Wateraid. ■ ■

“ Det er gledelig at vi kan bidra til at stiftelsen får fortsette med sitt viktige arbeid.

CHRISTIAN ROTH, ØKONOMIDIREKTØR I AF ANLEGG

Gjennomslag på Ryfast

■ **Om ettermiddagen** torsdag 26. oktober fikk statssekretær Tom Cato Karlsen fra Samferdsdepartementet æren av å trykke av den siste salven i det ene løpet på Ryfast. Med det ble de to tunnellopene til ett under van – med millimeterpresisjon – og verdens dypeste og lengste undersjøiske tunnel for ordinær biltrafikk, Ryfylke-

tunnelen, var knyttet sammen. AF Gruppen er hovedentreprenør for entreprisa E03 Ryfast som inneholder byggingen av 6,3 km to-løps tunnel, dagsone med lokalveier, fire portalkonstruksjoner, en 100 meter lang bru og bygg for tekniske anlegg i dagen og tunnel. Ryfylketunnelen vil bli totalt 14,3 kilometer lang.

■ 6. november fikk AFs ansatte teste både treffsikkerheten og smøreferdighetene da skiskytterlandslagetets smørebuss tok turen til Helsefyrr Atrium.

» AF BYGGFORNYELSE

– Mirakuløs forvandling

Våtromsgruppa i AF Byggfornyelse ferdigstiller rehabiliterte bad i ekspressfart. I Kastanjeveien borettslag i Drammen takker fornøyde beboere for innsatsen med både kake og godteri.

TEKST SISSEL FANTOFT FOTO THOMAS HAUGERSVEEN

Anleggsleder Øyvind Aleksander Bruun i AF Byggfornyelse i samtale med styreleder Anders Bakken i Kastanjeveien borettslag. Styret har vært tett involvert i prosjektet fra starten.

Forfatter Pål André Grinderud er en av flere fornøyde beboere i Kastanjeveien borettslag i Drammen – der AF Byggfornyelse rehabiliterer 100 bad.

» BADEROMSEIER

« Jeg synes dette har vært en fornøylig opplevelse – jeg er rett og slett forelsket i mitt nye bad.

PÅL ANDRÉ GRINDERUD, FORFATTER OG BEBOER

Vi selger vår kompetanse og tryggheten det gir å bruke en anerkjent og erfaren aktør.

ØYVIND ALEKSANDER BRUUN, ANLEGGSLÉDER I AF BYGGFORNYELSE

100 bad i Kastanjeveien borettslag blir rehabilitert fra innerst til ytterst.

Badene stripes ned og all gammel innredning og overflater fjernes før de bygges opp igjen.

AF Byggfornyelse har spesialisert seg på modernisering av bad og våtrom, og har de siste årene modernisert over 10 000 badrom. Gjennom god og velprøvd logistikk og i samarbeid med leverandører og Sintef Byggforsk, har våtromsgruppa utarbeidet gode standardløsninger for bad. I Kastanjeveien borettslag i Drammen skal 100 bad, 34 vaskerom og 18 separate toalettrom rehabiliteres.

– Vi er godt i gang – to av fire blokker er ferdigstilt, og vi holder på i den tredje. Fra vi begynner å rive og til et bad er ferdig, tar det seks uker, forteller anleggsleder Øyvind Aleksander Bruun i AF Byggfornyelse.

Dette inkluderer flislegging av alle bad og utskifting av vann og avløp.

– Vi starter i den ene enden av borettslaget og jobber oss bortover stamme for stamme, sier han.

En stamme inkluderer alle bad der vann og avløp er koblet sammen.

– Først går rivejengen inn og fjerner alt – de stripper badet helt ned så det er klart til å bli bygget opp igjen. Det tar om lag en uke, så flytter de seg videre til neste stamme, og de andre fagene kommer inn: elektrikere, rørleggere, murere, flisleggere og så videre, sier Bruun. Dermed er det produksjon i mange leiligheter samtidig. Hver uke ferdigstilles mellom tre og åtte leiligheter.

OPPFYLLER ØNSKER. Selv om AF Byggfornyelse etterstreber at det skal være mulig å bo hjemme mens rehabiliteringen pågår, velger de fleste beboerne å flytte ut midlertidig.

– Vannet stenges i hele leiligheten i fire uker, og de er helt uten toalett og dusj i seks uker. Vi plasserer ut brakker med toalett og dusj ulike steder i borettslaget, slik at de som ønsker det kan bli boende hjemme mens vi holder på, sier Bruun.

Våtrommene i Kastanjeveien borettslag er i svært varierende stand.

– Noen er originale fra tidlig på 1970-tallet, mens

FAKTA

VÅTROMS-REHABILITERINGEN

Byggherre:
Kastanjeveien borettslag

Entrepriseform:
Totalentreprise

Oppstart:
Mars 2017

Ferdigstillelse:
Juni 2018

Kontraktssum:
NOK 24 millioner, eks. mva.

andre har vært pusset opp underveis. Problemet er at det har vært useriøse aktører inne i bildet, så vi finner mye rart under overflaten, sier Bruun.

AF Byggfornyelse gir full dokumentasjon på alt arbeidet de utfører, og stiller dessuten med fem års garanti.

– Vi selger vår kompetanse og tryggheten det gir å bruke en anerkjent og erfaren aktør. Vi er spesialister på større rehabiliteringsprosjekter, og tenker helt annerledes enn når man pusser opp ett og ett hus. En av fordelene for borettslagene er at forsikringspremien går ned etter oppussingen, sier Bruun.

Selv om mange beboere flytter ut i deler av byggeperioden, knytter de tette bånd med AF Byggfornyelse.

– Vi møter et representativt utvalg av den norske befolkningen i et slikt prosjekt. Folk har et veldig eierskap til hjemmet sitt, og vi kommer veldig tett på beboerne når vi trækker inn i leilighetene deres, sier han.

I Kastanjeveien borettslag har styret gått for en standardpakke av svært høy kvalitet, og i tillegg kan beboerne gjøre endringer og tilvalg.

– Vi har møter med hver enkelt beboer der vi setter oss ned og forsøker å gjøre dem til lags så godt vi kan. Skal vi holde fremdriften kan vi ikke komplisere tingene altfor mye, men vi strekker oss så langt vi kan for å etterkomme beboernes ønsker, sier Bruun.

POSITIV INNSTILLING. Forfatter Pål André Grindrud har makeløs utsikt over Drammen fra sin toppleilighet. Han nyter å starte dagen på sitt nye, lekre bad med varme i gulvet.

– Badet mitt var ikke pusset opp siden blokka var ny, og manglet blant annet vannlås. Hver gang naboen under trakk ned snora i toalettet måtte jeg rømme badet mitt på grunn av lukta. Jeg hadde et forbruk på en liter klorin per dag som jeg tømte ned i alle sluk for å holde den verste lukta unna, forteller han.

Grindrud har hatt en positiv innstilling til rehabiliteringsprosjektet hele veien, til tross for at han var uten bad i seks uker.

Beboer Eva Strøm Andersen er strålende fornøyd med sitt nye bad. Hun bakte kake til arbeiderne som takk for innsatsen. – Kaka var nydelig og forsvant på et blunk, forteller anleggsleder Øyvind Aleksander Bruun.

Det har vært service til tusen hele veien, så det var definitivt verdt de ukene det sto på.

EVA STRØM ANDERSEN, BEBOER I KASTANJEVEIEN BORETTSLAG

– Mange mennesker liker ikke forandring, og jeg har forsøkt å være en som demper murring blant beboerne her før den har fått spre seg. Når jeg hører folk som klager forteller jeg at jeg har en arvelig hjertesykdom jeg må leve med hele livet – da er ikke seks uker med oppussing av badet noe problem til sammenligning. Spesielt ikke når belønningen er et splitter nytt bad! Det stopper munnen på de fleste – og så inviterer jeg dem gjerne inn til meg så de får se mitt flotte bad, som har gjennomgått en mirakuløs forvandling, sier han.

SERVICE TIL TUSEN. Den første dagen rivejengen kom inn i Grindruds leilighet kom de til ei badedør tapetsert med ostepop, chips, sjokolade og andre godsaker.

– Jeg hadde lyst til å vise at jeg setter pris på jobben de gjør. En av dem spurte på spøk om jeg ikke hadde en proteinbar i stedet – det er jo muskuløse karer, dette – så da sørget jeg selvsagt for det neste dag, forteller Grindrud og ler.

– Jeg synes dette har vært en fornøylig opplevelse – jeg er rett og slett forelsket i mitt nye bad. Nå venter jeg bare på at det skal oppstå søt musikk mellom en beboer og en av arbeiderne, det har jeg lyst til å skrive en roman om!

Retten over gangen for Grindrud bor Eva Strøm Andersen. Hun hadde tidligere separat toalett som nå er inkludert i badet. I tillegg er vaskerommet pusset opp.

– Jeg er strålende fornøyd med resultatet! Det er nesten som å være på hotell, med varme i gulvet og waterfall-dusj, sier hun.

Strøm Andersen lånte leiligheten til en venninne i rehabiliteringsperioden, men var hjemom for å hente post og følge litt med i arbeidet – og serverte hjemmebakt kake til arbeiderne.

– Alle som har jobbet her var veldig greie, så jeg har ingen ting å klage på. Det har vært service til tusen hele veien, så det var definitivt verdt de ukene det sto på, sier hun. ■■

PROSJEKTET I TALL

100 dusjer

4570 løpemeter med varmekabler

87,8 % prosent sorteringsgrad avfall, oktober 2017

2870 kvadratmeter flislagt areal

6,2 tonn smøremembran på vegg

55,9 tonn rene masser levert til resirkulering pr. oktober 2017

Involvert

FAGARBEIDEREN

Bjørn Johannessen, tømrer/riggerarbeider AF Byggfornyelse:

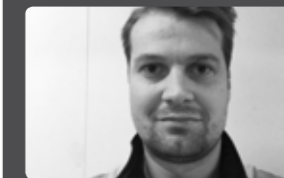
– Min jobb i dette prosjektet er å rigge slik at kildesortering, sikkerhetsarbeid, låserutiner og så videre går rett for seg. Jeg har god dialog med både ledelsen i AF Byggfornyelse og de andre yrkesgruppene på stedet. Når vi er så mange i ett prosjekt er det viktig at alt går på skinner.

KUNDEN

Anders Bakken, styreleder Kastanjeveien borettslag:

– Vi innhentet tilbud fra fem ulike entreprenører. Basert på gode referanser, pris og inspeksjon i et borettslag like ved valgte vi AF Byggfornyelse, og det har vi ikke angret på. De som jobber her er en positiv gjeng, og resultatet blir veldig flott. Det er betryggende med garanti – vi er fornøyd med at vi har valgt et selskap med ryggrad.

PROSJEKTSJEFEN

Birger Kristiansen, prosjektsjef AF Byggfornyelse:

– Vi har i våtroms-avdelingen greid å få til en kontinuerlig drift der faggrupper ikke overlapper hverandre – og på de raskeste prosjektene er vi nede i fire uker pr. bad. Jeg har tatt med mange av disse prinsippene inn i andre og større prosjekter, som Deichmanske bibliotek.

Helt oppe i tunneltaket skal det legges inn en ny kabelbro – og her er Thomas Thomasli i full gang med arbeidet, mens trafikken passerer i kolonner under ham.

HELSELØFTET

Når målet er at ingen skal bli syke av å jobbe i AF, så er det et ansvar som flere må ta.

TEKST RUTH ASTRID L. SÆTER FOTO ELLEN JOHANNE JARLI

ELLINGSØYTUNNELEN, SUNNMØRE, EN SEN NOVEMBERKVELD I 2017:

Kolonner med store og små privatbiler, varebiler og lastebiler, fulgt av dieseldrevne og tunge semitrailere, durer forbi i begge retninger i tunnellopet. I midtfeltet, på en liten mobil heisekran, står yrkeshygieniker Unn Merete Wæge og forskalingsnekker Thomas Thomasli i løftevogna. Hun fester en måler, til forveksling lik en gammel Nokia-telefon, på brystlomma hans.

– Denne skal du gå med gjennom hele skiftet ditt i natt, forklarer hun. Gassmåleren skal sjekke nivået av helseskadelige gasser som karbonmonoksid (CO, bedre kjent som kullos) og nitrogendioksid (NO₂) som Thomas kan utsettes for mens han jobber i tunneltaket. ☒

“ Jeg vet at jeg kan bli syk av å jobbe inne i en tunnel som dette. [...] Samtidig er ikke helsa noe jeg bekymrer meg for i det daglige.

THOMAS THOMASLI, FORSKALINGSSNEKKER, VOLD BYGG

✘ Tunnelen er nemlig i full drift selv om den er under utbedring. Fra 06.00 til 20.00 hver dag er det normal trafikk gjennom tunnelen og ingen utbedringsarbeider. Mellom 20.00 og 24.00 og 04.30 og 06.00 er det fullt utbedringsarbeid parallelt med kontinuerlig kolonnetrafikk. Avtalen med byggherren, Statens vegvesen, er at ingen biler skal måtte vente mer enn maksimalt 20 minutter på å komme seg gjennom tunnelen. En tunnel i et veisamband som er helt sentralt for alle som ferdes mellom Ålesund og flyplassen Vigra. Årsdøgntrafikken tilsier at 10 000 kjøretøy passerer her, hvert eneste døgn. Midt oppi all denne trafikken står altså flere titalls arbeidere som Thomas Thomasli og jobber. Merker han noe til det?

– Det hender at jeg tenker at nå er lufta litt for tett, og at jeg burde ta på meg maske. Men foreløpig har jeg ikke hatt behov for det, sier han og legger til:

– Jeg vet at jeg kan bli syk av å jobbe inne i en tunnel som dette. En ting er avgassene fra trafikken, men kvartstøvet i fjellet som tunnelen går gjennom, er også skummelt for lungene. Det skal man være obs på. Samtidig er ikke helsa noe jeg bekymrer meg for i det daglige. Vi følges opp med grundige helsesjekker og det har gått bra så langt, forklarer Thomasli, som er innleid fra Vold Bygg til AF Anlegg i forbindelse med utbedringen av tunnelene på Sunnmøre.

FOR TIDLIG DØD. Utsettes man over tid for høye verdier av gasser som CO og NO₂, kan det føre til alvorlig helseskade.

– For høye konsentrasjoner av for eksempel NO₂ over tid kan føre til KOLS. Jeg vil heller miste begge beina enn å få det, sier Espen Jahr, sykepleier og leder for AFs interne bedriftshelsetjeneste. Han vil at det settes et skarpere søkelys på H-en i HMS-arbeidet i AF Gruppen. Det som handler om at folk i verste fall mister leveår, altså dør for tidlig, på grunn av arbeidsrelatert sykdom.

– I løpet av et år dør i snitt 35 personer i forbindelse med arbeidsulykker i Norge – det er de akutte og ofte dramatiske hendelsene, som fall og klemulykker. Samtidig antyder forskning at vi har oppimot 1000 arbeidsrelaterte dødsfall hvert år her til lands – folk som dør av sykdom-

Yrkeshygieniker Unn Merete Wæge fra AFs bedriftshelsetjeneste fester en gassmåler til Thomas Thomasli. Den skal sjekke at han ikke utsettes for for høye verdier av kullos og nitrogendioksid over tid.

HELSE I AF GRUPPEN

- Det overordnede målet for AF Gruppens helsearbeid er at ingen skal bli syk av å jobbe i konsernet
- Helsearbeidet skal sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, og omfatter både det fysiske og det psykososiale arbeidsmiljøet
- Gode og sunne arbeidsplasser der de ansatte trives godt, forutsetter at arbeidsgiver jobber systematisk med:
 - forebyggende HMS-arbeid
 - god struktur for å utvikle hver ansatt
 - god struktur for å rette opp urett
- Arbeidsrelatert sykdom kan oppstå som følge av stress, konflikter, mobbing og trakassering
- De fleste fysiske arbeidsmiljøfaktorene har grenseverdier gitt i forskrift
- Arbeidstilsynet gir anbefalinger for maksimal ergonomisk belastning.

mer og lidelser de har fått på grunn av ulike forhold ved jobben. Hovedsakelig KOLS og kreft. Dem hører vi ikke like mye om, fordi sykdommene utvikler seg over tid, og vedkommende har gjerne ikke vært i jobb på mange år når han eller hun dør. Dette går under radaren av to grunner: Først fordi dødsfallet skjer utenfor arbeidslivet. Og, selv om man kan påvise en sammenheng mellom jobben vedkommende gjør og plagene som oppstår, forklarer man det ofte med private forhold – og da viskes arbeidsgiveransvaret gradvis ut, sier Espen Jahr og påpeker samtidig:

- Helse er ikke viktig før du ikke har den lenger, og da betyr den alt. Derfor er det å jobbe forebyggende så viktig. Vi følger opp alle ansatte i 16 av AFs forretningsenheter med jevnlig helseundersøkelser. Vi er med på vernerunder, vi gjør målinger og vi ser på helsekomponentene i RUH-rapporteringen. Dette, kombinert med bedriftshelsetjenestens brede kompetanse innen arbeidsmedisin, gjør at vet vi mye om de ansattes helsetilstand som vi kan bruke forebyggende.

VANSKELIG Å VITE. Hvor mange som er blitt syke av å jobbe i AF, vet man ikke eksakt. Sykefraværet gir en liten pekepinn – og i tredje

kvartal 2017 var det rekordlavt; på 2,6 prosent.

- Det vi skal ha i bakhodet her, er at sykefraværsprosenten omfatter alle former for sykdom – også dem som ikke er arbeidsrelatert. Det kan være alt fra influensa til hjerneslag. Så noe sykdom vil det alltid være, fordi vi er mennesker og ikke roboter, påpeker Olav Aune, HMS-direktør i AF Gruppen.

En utfordring når man vil kartlegge arbeidsrelatert sykefravær, er at man som arbeidsgiver ikke har krav på å få vite årsaken til den ansattes sykefravær.

– Gjennom sykefraværsutvalgene som vi har flere steder i organisasjonen, har vi startet et viktig arbeid for å kartlegge omfanget av det arbeidsrelaterte sykefraværet i AF. Ved å spørre om fraværet er arbeidsrelatert, kan vi luke bort det som har andre årsaker – og da er det lettere å se hvor skoen trykker. Vi er ikke kommet så langt i dette arbeidet at vi kan si noe konkret om det arbeidsrelaterte sykefraværet ennå. Men dette er langsiktig innsats som vil gi resultater på sikt, mener Aune.

INGEN SKAL BLI SYK AV JOBBEN. Tradisjonelt har helsearbeidet vært mindre i fokus enn sikkerhetsarbeidet i bygg- og anleggsbransjen. ✘

Anleggsleder Svein Gunnar Sageie hjelper Unn Merete Wæge med å feste en støvmåler til veggen i Ellingsøyntunnelen. Han mener det er viktig å dokumentere arbeidsmiljøet til medarbeiderne – og er spent på hva støvmålingen vil vise.

“ Helsa er ikke viktig før du mister den, og da betyr den alt.

ESPEN JAHR, LEDER FOR AF GRUPPENS BEDRIFTSHELSETJENESTE

✘ – Vi i bedriftshelsetjenesten jobber for å gjøre oss selv overflødige. Det er arbeidsgiver som har ansvar for de ansattes helse, men arbeidstaker har også et medansvar. Så skal vi være rådgivere og bistå partene i det forebyggende helsearbeidet, sier Espen Jahr, leder for AFs interne bedriftshelsetjeneste.

“ Alle målingene vi gjorde på gasser, mulig radioaktivitet og vannkvalitet var fine.

UNN MERETE WÆGE, YRKESHYGIENIKER

Unn Merete Wæge tar prøver av vann som renner ut i Ellingsøy-tunnelen. Det viste seg å være helt friskt og fint ferskvann – og lekkasjen vil bli tettet som del av tunnelrehabiliteringen.

» Aune påpeker at det nok er slik den dag i dag også i AF, men at de har utviklet seg og spesielt de siste ti årene har helse fått økt fokus. I 2008 fikk AF Gruppen en intern og uavhengig bedriftshelse-tjeneste – samtidig med at Aune selv begynte å jobbe fulltid med HMS. I 2016 tok de en fot i bakken på helsearbeidet i konsernet, og tre anbefalinger ble gitt til konsernledelsen.

– AF har en kompromissløs holdning til sikkerhet. Vi anbefalte at den samme holdningen skal gjøres gjeldende for helsearbeidet også – og da fikk vi vår nye ledestjerne: At ingen skal bli syk av å jobbe i AF, forklarer Aune.

De neste to anbefalingene gikk på pro- og reaktivitet. Proaktivt skal man forebygge helseskader ved å bli bedre på å identifisere potensiell helserisiko i forkant av alle prosjekter og samtidig etablere en rapporteringskultur rundt helseforhold. Reaktivt handler det om å bygge en konsekvenskultur. At man lærer av feil som blir begått, ved å rapportere og rangere alvorlighetsgraden i de ulike forholdene som kan påvirke helsa – slik man gjør innenfor sikkerhet i dag.

– Vi skal lære av alle hendelser som oppstår – og jobbe for å bli stadig bedre, sier Aune.

SIKKERHETSPRÅK INN I HELSE. Ett instrument i det forebyggende arbeidet, er det AF-utviklede dataprogrammet HelseRisk. Programmet er utviklet av HMS Konsern og Bedriftshelsetjenesten, med hjelp fra AFs IT-avdeling, og kan brukes i forbindelse med risikoanalysene som skal gjøres i forkant av et nytt prosjekt. Tanken er å bevisstgjøre AFs ansatte på helserisikoen de kan utsettes for i jobben.

– Det er 34 helsefaktorer i HelseRisk, og alle faktorene skal risikovurderes for hver arbeidsoppgave som skal utføres i prosjektet, forklarer Espen Jahr i Bedriftshelsetjenesten.

Dersom noen av helsefaktorene vurderes med høy risiko, vil man få ut forslag til barrierer man kan etablere for å redusere eller fjerne risikoen. Typisk vil det for gass- og støveksponering i en tunnel være bedre ventilasjon og vanning for å få ned støv, før eventuell bruk av personlig verneutstyr. I et prosjekt der en ansatt risikerer å måtte jobbe lenge i en belastende arbeidsstilling eller utsettes for mye vibrasjoner, kan en barriere være å sørge for at vedkommende roterer mellom ulike arbeidsoppgaver.

– Da vi utviklet HelseRisk, var vi bevisst på å

“ Noe sykdom vil det alltid være, fordi vi er mennesker og ikke roboter.

OLAV AUNE, HMS-DIREKTØR I AF GRUPPEN

» – Vi har fortsatt en vei å gå når det gjelder helsearbeidet – og her vil også det å utvikle lederne og mellomlederne våre være viktig. Er du leder uten å kjenne ansvar for dine medarbeideres helse og sikkerhet, er du bare 50 prosent leder, sier AF Gruppens HMS-direktør, Olav Aune.

« Tunnelene på Sunnmøre er viktige fartsårer og derfor kan ikke tunnelene stenges helt mens de er under rehabilitering. I stedet er det kolonnekjøring store deler av natten – og ofte i hver retning samtidig. Det gir visse utfordringer for luftkvaliteten og arbeiderne som skal gjøre jobben sin bokstavelig talt midt i trafikken.

HELSE RISK

■ HelseRisk er et dataprogram utviklet av HMS Konsern og Bedriftshelsetjenesten, med hjelp fra AFs IT-avdeling, til bruk i risikoanalyser før prosjektoppstart.

■ Hele 34 eksponeringer er spesifisert i HelseRisk:
Diverse helseeksponeringer: Støy, hånd- og armvibrasjoner, helkroppsvibrasjoner, kjemiske produkter, mentalt press, klima – kulde, klima – varme, lysforhold, varmt arbeid, stråling, avløpsvann og sopp/mugg/råte

Gasser: CO (karbonmonoksid), NO₂ (nitrogen dioksid), NH₃ (ammoniak), H₂S (hydrogen-sulfid), oljetåke og radon
Støv: Totalstøv (blandet støv), trestøv, steinstøv, kvartsstøv, kalkstøv, sementstøv og asbeststøv

Ergonomi: Løftede hender, bøyd nakke, ensidig hånd-/armbevegelser, arbeid fremoverbøyd uten støtte, tunge løft og bæring, arbeid på huk eller kne, ensformig arbeid, fysisk hardt arbeid og stående og gående arbeid.

■ Ut fra en skala på 1 til 4 skal man vurdere helserisiko for hver enkelt eksponering – og programmet foreslår ulike barrierer for å redusere eller fjerne helserisiko.

■ Sluttproduktet i HelseRisk er Oppgavekort – helse. Oppgavekortet beskriver hvilke barrierer som må være på plass før arbeidet starter.

bruke sikkerhetspråket, som er godt kjent for alle i AF. Det skulle gjøre det lettere for folk å ta det i bruk, påpeker Jahr. Han mener HelseRisk er et veldig bra verktøy for ethvert prosjekt som vil ta helserisiko på alvor, men han skulle samtidig ønske at verktøyet var obligatorisk.

HMS-direktør Olav Aune er enig i at HelseRisk er veldig bra verktøy, men obligatorisk trenger det ikke å være, mener han:

– Alle prosjekter er lovpålagt å gjennomføre en risikoanalyse i forkant – og der er helse én av flere komponenter. Men vi vil ikke kreve at alle bruker HelseRisk fordi vi da går på tvers av AFs kultur – vi ønsker ikke å tre ting over hodet på selvstendige enheter. I stedet tenker jeg vi må gjøre verktøyet så bra at alle ønsker å ta det i bruk. HelseRisk er et supert verktøy, men vi må kommunisere det bedre ut, og huske at dette er langsiktig arbeid. HelseRisk ble lansert i en første versjon for halvannet år siden. Det er ikke lenge med tanke på at vi skal bygge solide og robuste kulturer, mener Aune.

– Bedriftshelsetjenesten følger dette opp tett – og mitt håp er at forebyggende helsearbeid blir tydelig prioritert og forankret fra ledelsens side, sier Espen Jahr.

DROPPET HELSERISK. I forbindelse med tunnelutbedringen på Sunnmøre kunne prosjektleder Berger Johannessen og HMS-leder Dag André Anderssen valgt HelseRisk, men gjorde det ikke.

– HelseRisk er et imponerende verktøy, men vi opplever at den helsemessige kartleggingen vi har i dagens risikoanalyse-verktøy fungerer bra nok, sier Dag André Anderssen.

– Helse er nok kommet litt i bakgrunnen i forhold til S-en i HMS, påpeker Berger Johannessen og utdyper: – Vi er gode på sikkerhet og bruker risikoanalyse og barrieretenkning veldig bevisst. Og vi måles av oss selv og kunden vår på H-verdien i prosjektene – altså arbeidsulykker som medfører fravær. I det perspektivet forsvinner ofte helsa, sier Johannessen og blir supplert av HMS-lederen:

– Både byggherre og vi som entreprenør kunne stilt krav til at helserisiko og tid brukt til å redusere den, skal regnes inn i anbudet. For eksempel når det gjelder rehabilitering av tunneler. Da ville vi konkurrert på like forutsetninger. Men der er vi ikke i dag, påpeker Anderssen.

De lærte av erfaringene med Rauma-tunnelen, og ville være føre var når de skulle sette i gang Tunnelutbedring Sunnmøre, prosjektleder Berger Johannessen (t.v.) og HMS-leder Dag André Anderssen. Dermed ble yrkeshygieniker Unn Merete Wæge fra bedriftshelsetjenesten bedt om å komme tidlig i prosjektet og måle både gass- og støvkonentrasjoner i de aktuelle tunnelene.

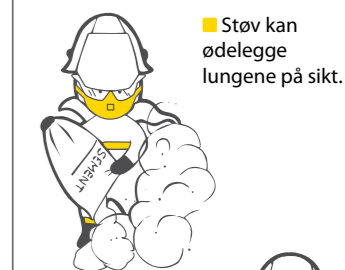

Betongsprøyting i tunnel er en støvende prosess, og arbeiderne må passe på at de ikke blir værende for lenge og for tett på støykilden for å unngå hørselsskader.

Det kan påvirke helsa di

■ Det finnes en rekke eksponeringer man kan utsettes for på jobb. AF har utarbeidet helsekort for 15 typiske eksponeringer. Helsekortene er laget for å gi både arbeidstaker og arbeidsgiver viktig informasjon om de ulike eksponeringene. Helsekortene er oversatt til en rekke språk og er tilgjengelige på nett og i papirutgave.

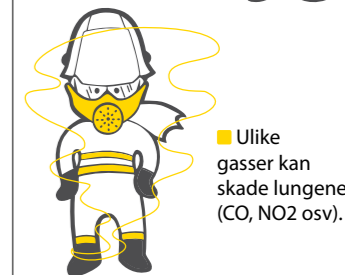
Noen eksempler på eksponeringer du kan utsettes for:

■ Støv kan ødelegge lungene på sikt.

■ Støv kan skade hørselen.

■ Ulike gasser kan skade lungene (CO, NO₂ osv).

■ Vibrasjoner kan ødelegge nerver og blodkar i hendene.

■ Å jobbe i samme stilling over tid kan gi muskel- og skjelettplager.

» Både Anderssen og Johannessen opplever likevel at det er en gryende og økende forståelse for at også helse er en viktig komponent i prosjektene. I forkant av og parallelt med Tunnelutbedring Sunnmøre har AF Anlegg utbedret to tunneler i Rauma kommune, der grenseverdiene for særlig NO₂ har vært overskredet flere ganger.

– Det er spesielt mye tungtrafikk gjennom Rauma-tunnelen, noe som gir høyt nivå av nitrogendioksid. Dessuten er tunnelen konstruert og viftene plassert på en slik måte at det var vanskelig å få god ventilasjon i midtre del av tunnelen. Normal tunnelventilasjon styres ut fra at folk sitter inne i kjøretøy som er i tunnelen maks fem minutter – mens våre folk er inne i tunnelen i flere timer om gangen. Da trengs en helt annen ventilasjonsløsning. I Rauma gjennomførte vi noen enkle og effektive tiltak: Vi kjørte ventilasjon noen timer før vi startet arbeidet og fikk inn noen mobile vifter, forteller prosjektleder Johannessen.

– Og så har vi byttet til mer rentbrennende aggregater på våre egne maskiner – da ble lufta bedre med en gang, påpeker Anderssen. Litt lakonisk legger han til at det å drive og rehabilitere tunnel er litt macho: – Det er ingen som klager på dårlig luft – i alle fall ikke om de tar seg en blås samtidig.

« Både byggherre og vi som entreprenør kunne stilt krav til at helserisiko og tid brukt til å redusere den, skal regnes inn i anbudet. Da ville vi konkurrert på like forutsetninger.

DAG ANDRÉ ANDERSSEN, HMS-LEDER

HVA GJØR AFs BEDRIFTSHELSE-TJENESTE?

AF Gruppens bedriftshelsetjeneste består av en lege, to sykepleiere, en fysioterapeut og en yrkeshygieniker. De er uavhengige rådgivere. Arbeidsgiver skal sørge for at bedriftshelsetjenesten:

- bistår med å kartlegge arbeidsmiljøet og vurdere risiko for helsefare
- bistår med å fremme forslag som reduserer risiko for helseskade
- bistår med å overvåke og kontrollere arbeidstakers helse
- bistår med individuell tilrettelegging
- bistår i tilrettelegging av arbeidsplasser
- bistår med å utarbeide og oppdatere retningslinjer for kjemikaliebruk, maskiner og utstyr

SKYNDE SEG LANGSOMT. Erfaringene fra Rauma har bidratt til at forebyggende helsearbeid er satt i fokus i forbindelse med Tunnelutbedring Sunnmøre for prosjektleder Berger Johannessen og hans team. Dermed var det helt opplagt at bedriftshelsetjenesten, representert ved yrkeshygieniker Unn Merete Wæge, tok turen til anlegget for å måle luftkvalitet, støvmengder, mulig radioaktivitet og vannkvalitet i oppstarten av prosjektet.

– Alle målingene vi gjorde på gasser, mulig radioaktivitet og vannkvalitet var fine, forteller Wæge og fortsetter: – Resultatene for mulig kvartsstøv i tunnelen får vi ikke før om et par uker, så først da har vi det fulle bildet. Det som etter hvert kan bli en utfordring for dette prosjektet, er når de jobber seg innover i nisjene der de skal bygge teknisk rom. Det er mulig de da vil ha behov for ekstra ventilasjon. Det vil vi følge opp etter hvert.

– Kontinuerlig oppfølging – både i enkeltprosjekter og overordnet – blir viktig, påpeker HMS-direktør Olav Aune.

– «Slow and steady wins the race» – skal vi lykkes med å etablere en god helsekultur, må vi skynde oss langsomt og bygge stein på stein. Som arbeidsgiver er vår jobb å sørge for et trygt arbeidsmiljø man ikke blir syk av. Vi har et stykke vei å gå, men vi er godt i gang, avrunder Aune. ■ ■

» Prosjektleder Berger Johannessen har ansvar for at fremdriften følges i prosjekt Tunnelutbedring Sunnmøre – og for å ivareta arbeidernes helse underveis.

» AF ANLEGG

Digital magi

Digitale verktøy som nettbrett gjør sitt inntog i AF Anlegg. Det betyr at prosjektmedarbeidere får frigjort tid som kan brukes på mer verdiskapende arbeid.

TEKST SISSEL FANTOFT FOTO ODA HVEEM

Stikningssjef Harald Juvland jobber med digitalisering i AF Anlegg. En rekke nyvinninger er allerede tatt i bruk, og andre er i ferd med å utvikles.

– Vi bruker nettbrett i flere prosjekter – robuste nettbrett som tåler både regn og kulde og hvor man har tilgang til all informasjon man trenger ute i felten, som mail, pdf-tegninger, 3D-modeller og så videre, forteller han.

Ledere i operative prosjekter tar avgjørelser hele tiden, og da er det viktig at de har tilgang på et korrekt og oppdatert beslutningsgrunnlag.

– I E18 Tvedestrand–Arendal-prosjektet har vi jobbet mye med å effektivisere dataflyten mellom prosjektering og bygging. Dette har bidratt til at vi klarer å prosjektere og bygge parallelt. Vi har også et BIM-kollokvium – et forum der fagpersoner fra konsulent og entreprenør sitter sammen og bruker det som finnes av teknologi for å finne de beste løsningene, sier han.

BIM TIL FOLKET! 3D-modeller med tilhørende informasjon, såkalt bygningsinformasjonsmodellering (BIM), er et digitalt verktøy som brukes mer og mer.

– Vi ønsker å knytte så mye informasjon som mulig opp mot modellene, slik at når man er ute i et prosjekt kan man navigere seg rundt i anlegget via et kart eller en 3D-modell, og hente opp akkurat den informasjonen man har behov for der og da, forteller Juvland.

AF Anlegg var den første entreprenøren i verden som hadde et helt tegningsløst prosjekt: Vamma kraftverk i Askim. Mange av erfaringene derfra brukes nå i E18 Tvedestrand–Arendal-prosjektet.

– I tett samarbeid med Norconsult har vi utviklet en egen versjon av BIM. Det er viktig at modellene er så enkle å bruke at alle kan klare det. Slagordet vårt er «BIM til folket».

Jeg har veldig tro på at 3D-modeller er veien å gå, fremfor å fortsette med statiske 2D-tegninger som er både tidkrevende og tungvint å oppdatere og håndtere, sier Juvland.

Ved å bruke databaserte hjelpemidler til kjedelige og repetitive oppgaver, kan menneskene i prosjektene bruke sin tid og kompetanse på mer verdiskapende arbeid.

– Det finnes så mye nyttig teknologi vi kan benytte i dag, og det må vi ta i bruk for alt det er verdt. Da kan vi være ute i prosjektene og lede og inspirere istedenfor å kopiere filer og drive med annen administrasjon, sier Juvland.

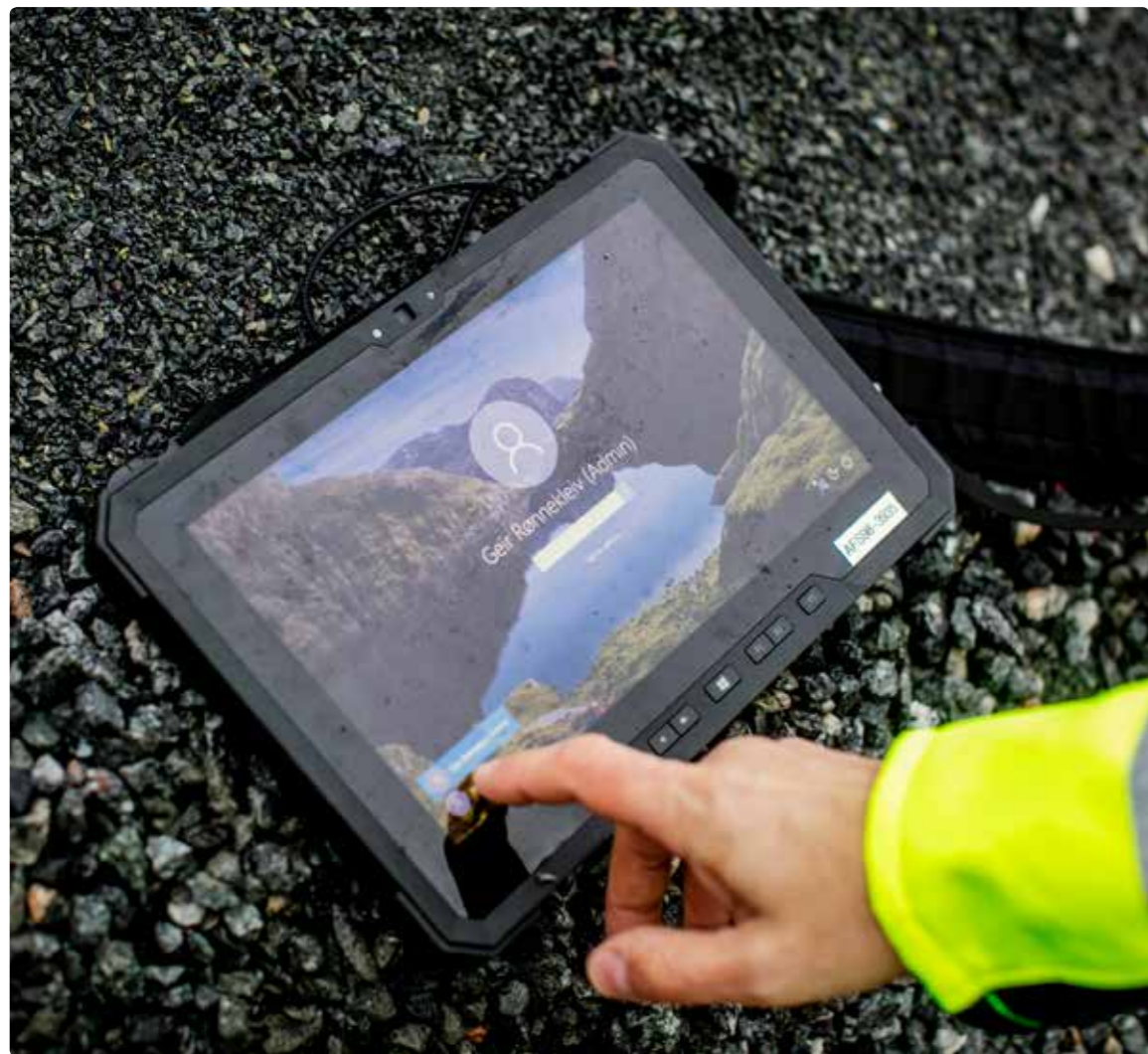
EFFEKTIVISERER BORT TIDSTYVER. AF Anlegg har også tatt i bruk dataroboter i relativt stor utstrekning.

– Vi bruker en programvare-robot både i E18 Tvedestrand–Arendal- og E6-Soknedal-prosjektene. Via en virtuell pc kjører roboten et program som klargjør data for maskinstyring, samt dokumenterer prosjektene våre. Roboten henter også inn filer som kommer fra prosjekterende og eksporterer dem i ulike dataformater. Og hver natt går roboten inn på webservice og laster inn alle målinger som er gjort i løpet av dagen. Hver morgen får jeg en mail fra Ronny Robot som forteller hvilke operasjoner den har utført siden sist, sier Juvland.

Ronny Robot har vært i drift i fire måneder, og har allerede bevist at den er verdt investeringen. ☑

» Vi begynner å bli vant til å se stikningssjef Harald Juvland i AF Anlegg med diverse digitale duppeditter – og flere vil det nok bli etter hvert som digitaliseringen skyter fart i anleggsbransjen.

« Dette nettbrettet tåler det meste av tøffe værforhold – og forenkler arbeidshverdagen til prosjektmedarbeidere i AF Anlegg.

» Med såkalte AR-briller kan man se hva man skal bygge plassert i det reelle terrenget. Det gjør det enklere å bygge presist.

» – Uten den måtte vi hatt et ekstra årsverk i prosjektene, tror jeg. Fordelen er at roboten gjør alle de kjedelige arbeidsoppgavene, slik at menneskene får en mer interessant og produktiv arbeidshverdag som krever litt tankevirksomhet, legger han til.

PÅ VEI MOT MAGI. En såkalt Hololense, eller AR-briller, er også et spennende produkt som sannsynligvis vil bli mer brukt i anleggsbransjen i fremtiden.

AR står for augmented reality, på norsk utvidet virkelighet, og er en teknologi som kombinerer data fra den fysiske verden med virtuelle data.

– Når du tar på deg brillene kan du få det du skal bygge plassert i det reelle terrenget. En fagarbeider kan for eksempel ta på seg brillene og se nøyaktig hvor rørene skal ligge – det vil gjøre arbeidet enklere og samtidig sikre at han eller hun til enhver tid har presis og oppdatert informasjon, sier Juvland.

AF Anlegg har mål om digitalisering og innovasjon gjennom sentral styring av prosjektorienterte tiltak i perioden frem mot 2020.

– Nå begynner det å komme teknologiske løsninger som fungerer bra også for bygg- og anleggsbransjen. I enkelte tilfeller må de bare raffineres litt til, og så blir det magi, fastslår Harald Juvland. ■ ■

“ Det finnes så mye nyttig teknologi vi kan benytte i dag, og det må vi ta i bruk for alt det er verdt.

HARALD JUVLAND, STIKNINGSSJEF I AF ANLEGG

Foto: Farreim Rindland

TAR DU SJANSEN?

Utfordrende og kompliserte arbeider i høyden er en del av arbeidshverdagen i AF Anlegg, og nå vil de vekke prosjektene oppmerksomhet med en fersk sikkerhetskampanje.

TEKST MONICA IREN FASTING

« **D**et virker ikke så høyt, men fall fra over en meter kan føre til alvorlig skade,» står det skrevet på AF Anleggs nye sikkerhetsplakater som i disse dager henges opp på prosjektene. Et budskap som kan virke selvsagt for mange, men som AF Anleggs HMS-ledelse mener aldri kan gjentas ofte nok.

– Den hyppigste årsaken til arbeidsrelaterte dødsfall i vår bransje er fallulykker, forteller HMS-sjef Olaf Lingjærde som har vært med på å utforme materialet for arbeid i høyden.

– I anleggsbransjen arbeider vi under stadig mer utfordrende forhold. I motsetning til eksempelvis byggebransjen, kan vi ikke alltid sikre oss med innkledd stillaser. Da gjelder det å legge til rette for at våre medarbeidere kan jobbe under så sikre forhold som overhodet mulig.

INTERN PÅDRIVER. Ideen til den nye sikkerhetskampanjen kom fra egne rekker. Amund Kongstorp er bergsprenger i AF Anlegg, og mente det var mulig å jobbe på en mer effektiv og sikker måte.

– For å komme til ulendte steder i fjellvegger med helling må vi bruke lift, og det tar tid. Vanlig fallsikringsutstyr er ikke sikkert nok for disse arbeidene, og jeg foreslo at noen av oss kunne gjennomføre et kurs i tilkomstteknikk, forteller han.

Forslaget fikk han raskt gehør for i forretningsenheten, og i høst gjennomførte Kongstorp og fire andre ansatte ved anleggsprosjektet E18 Tvedestrand–Arendal et tilpasset kurs i regi av anleggsleder Jørn Glenne i Fjerby AS. Arbeid i tau kalles på fagspråket «tilkomstteknikk» og er en sikker og effektiv metode for adkomst og sikring av personell.

– Jørn er utrolig dyktig og vi har nå kompetanse til å utføre langt mer kompliserte arbeider i høyden på en sikker måte. Dette prøver vi å ta i bruk daglig i prosjektene. I tillegg har vi som er blitt kurset også kompetanse til å bistå med redningsarbeid om noe skulle oppstå.

Foto: Heine Rødsdahl

» Amund Kongstorp er initiativtageren bak kurset, og kan nå gjennomføre langt mer komplekse arbeidsoperasjoner i høyden.

» De nye plakatene ble hengt opp i AF Anleggs prosjekter før jul, og er tilgjengelige for andre forretningsenheter gjennom Tellus.

Lingjærde lot seg inspirere av prosjektgjengen og ønsket mer oppmerksomhet rundt arbeid i høyden i hele organisasjonen.

– Dette er et felt som er veldig komplisert, dårlig definert og der utfallet kan bli fatalt. Her må vi alltid ligge i forkant, og vi håper vi vekker oppmerksomhet ute i prosjektene og får opp kompetansen med de nye plakatene og informasjonen som blir gitt i prosjektene, sier han.

ROSER AF ANLEGG. HMS-direktør Olav Aune mener AF Anleggs nye sikkerhetskampanje er både riktig og veldig viktig, og oppfordrer alle virksomhetsområder i AF Gruppen til å sette søkelyset på temaet.

– Det skjer altfor mange fallulykker i forbindelse med arbeid i høyden, og mange av disse kunne vært unngått med riktig fallsikringsutstyr. Derfor definerer AF Gruppen arbeid over en meters høyde som arbeid i høyden. Dette arbeidet skal risikovurderes og sikkerhetsutstyr skal være en del av denne vurderingen. Det er nødvendig med stadige påminnelser om dette, sier Aune, og håper flere prosjekter vil benytte kampanjematerialet i sine brakkerigger.

– HMS Konsern er i tillegg utrustet med en ekspert innen arbeid i høyden og tilkomstteknikk. Dette er HMS-leder Christian Ekjord Foss, som jobbet som sikringsleder i Nordsjøen før han kom til AF Gruppen. Foss har fungert som rådgiver i AF Anlegg sin innsats rundt sikkert arbeid i høyden, legger Aune til.

De nye plakatene vil være tilgjengelige for bestilling, og mer informasjon finner du på Tellus. ■ ■

GRUNDLÄGGAREN

Kanonadens platschef Peter Ljungdahl lägger grunden till gott samspel med kunderna och arbetslagen.

TEKST SUSANNE SPICAR FOTO PETER KARLSSON

PETER LJUNGDAHL, 51 ÅR

Roll: Platschef

Företag: Kanonaden, ett företag i AF Gruppen

Aktuellt projekt: Ansvarar för fyra projekt just nu. Det största är Kvarteret Drotten i Jönköping, 200 lägenheter och garage på uppdrag av Peab. Kanonaden utför schaktning av 21 000 m³ förorenade massor, grundvattensänkning och grundläggning. Pålplintar, som också ingår i AF Gruppen, utför spontning och pålning.

Om rollen: Jag driver projekten framåt, tillsammans med arbetslagen. När lagen trivs och kan producera säkert och effektivt blir det bra resultat. Jag ansvarar också för kontakt med kunder och leverantörer i projekten. Kunderna får fortlöpande information så att de känner sig delaktiga och får förtroende för oss. De ska känna sig trygga i sitt samarbete med oss!

Beskriv en typisk arbetsdag

■ Här är ett exempel: Tidigt på morgonen var jag i Motala för att besiktiga ytor vi gjort så att asfaltlaget kunde köra igång och leverera sin beläggning med rätt kvalitet och till rätt peng. Sedan åkte jag till bostadsprojektet i Jönköping för att mäta att våra provpålar tar de laster som krävs. Därefter vidare till ett annat bostadsprojekt för att kolla så att allt flöt på. Sist landade jag framför datorn för att skriva dagböcker, beställa material och attestera fakturor. Alla löpande dialoger med kunder och leverantörer i mina projekt upptar givetvis också stora delar av dagens arbete.

Vad är ditt viktigaste arbetsverktyg?

■ Telefonen och bilen, eftersom vi har så många arbetsplatser igång.

Varför valde du Kanonaden som arbetsplats?

■ Jag har tidigare samarbetat i många år med Ola Forsell, som nu är vd på Kanonaden. Jag jobbade som lagbas och Ola, som var arbetschef, såg att jag hade förutsättningar att vara ledare. När han kom till Kanonaden frågade han om jag ville börja som arbetsledare. Senare blev jag platschef.

På vilket sätt vill du utvecklas i ditt jobb?

■ Jag vill försöka bli tryggare och tryggare i min nuvarande roll. Som ledare måste man kunna ta folk och få ihop ett lag som fungerar och drar åt samma håll. Precis som i alla lagsporter! Sedan vill jag gärna bidra till att utveckla Kanonaden Entreprenad i Jönköpingsregionen.

Vad eller vem inspirerar dig på jobbet?

■ Att få en nöjd kund! Det och att leverera en bra produkt med få besiktninganmärkningar och en bra ekonomi i projekten.

INDUSTRI- HISTORISK FINALE

Med millimeterpresisjon fjerner AF Decom siste rest av cellulosefabrikken i Moss – opphavet til den berømmelige mosselukta. Et stykke industrihistorie forsvinner og skal gi rom til en ny bydel.

TEKST SISSEL FANTOFT FOTO THOMAS HAUGERSVEEN

FAKTA

CELLULOSE-FABRIKKEN I MOSS

Byggherre:
Høegh Eiendom

Oppdrag AF Decom:
Rive 26 000 m² gamle industribygg som ble brukt til celluloseproduksjon ved fabrikken til Peterson & Søn i Moss.

Oppstart:
August 2017

Ferdigstillelse:
Juni 2018

Kontraktssum:
NOK 13 millioner, eks. mva.

1 Den enorme kjeften på betongknuseren smadrer betongen slik at armeringsjernet blir frigjort. Betongen sendes til deponi, mens stålet blir solgt og gjenvunnet.

2 Det gamle lutkokeriet er klart til å rives. Alt prosessutstyr er solgt, og AF Decom har fjernet alle helse- og miljøskadelige stoffer før rivemaskinene begynner saneringen.

3 Prosjektleder Sindre Johansen i AF Decom sjekker at alt går etter planen på rivetomta i Moss.

4 Ole Martin Mariasson har full kontroll fra førersetet i en Cat Dem 30, en maskin som er laget spesielt for riving.

5 Bak den høyeste maskinen ligger et verneverdig bygg som skal bli stående og fylles med kontorer. Det krever nitid nøyaktighet og konsentrasjon å rive alt rundt et bygg med 120 år gammel teglstein som bærekonstruksjon.

6 AF Decom har fem maskinførere i prosjektet i Moss. F.v.: Ole Martin Mariasson, Bård Gaaserud, Patrick Furunes, Skjalg Lien og Karl Martin Draugedal.

7 Sindre Johansen i kjelleren i lutkokeriet, som er neste bygg på rivelista.

8 En Cat 365 i ferd med å rive massebehandlingshuset som ble brukt frem til 2012, da Peterson & Søn gikk konkurs, og celluloseeventyret i Moss var over.

Bli med på ishockey!

■ **Løkkehockey arrangeres** på Valle Hovin hver mandag fra 17.00 til 18.30. Sesongen startet 28. november og varer til medio mars 2018. Alle AF-ansatte er velkommen, uansett ferdighetsnivå. Skøyter, hjelm og kølle kan leies på Valle Hovin dersom du ikke har eget utstyr.

AF Open 2017

■ **3. november** gikk AF Open i squash av stabelen på Myrens i Oslo. Etter spennende innledende runder skulle Felipe Neves forsvare AF Offshore Decoms ære i finalen mot AF Byggfornyelses håp Lars Haraldstad. Det ble en underholdende finale der Lars dro i land første sett, mens Felipe jobbet seg inn og vant andre sett. Mesterskapets siste sett vant Haraldstad 11-4, og ble med det vinner av AF Open i squash.

Ny familiedag i kollen

■ **15-18. mars 2018** arrangeres World Cup Skiskyting i Holmenkollen, og i den forbindelse gjentar vi suksessen og inviterer til familiedag på VM-knollen lørdag 17. mars. Alle ansatte vil få tilbud om rabatterte billetter til VM-knollen. Prisen inkluderer en hamburger, drikke og noe søtt samt en tøff AF-lue. Antall billetter er begrenset, så førstemann til mølla. Påmelding finner du på Tellus og WorkPlace. Alle billetter, bonger og luer blir pakket pr. ansatt og er klare for henting/utsendelse i begynnelsen av mars (uke 9 eller 10).

EN FRISK START MED AF

Gyv løs på det nye året med ditt nye aktivitetsarmbånd og AFs aktivitetskonkurranse.

TEKST MONICA IREN FASTING FOTO LARS HENRIK HARALDSTAD

Arets julegave er et Polar Loop aktivitetsarmbånd. Med det kan du holde motivasjonen oppe ved å registrere aktiviteten din døgnet rundt. Polar Loop er en vannrett aktivitetsmåler som overvåker søvn, registrerer forbrente kalorier og teller antall steg.

Den viser deg hvor aktiv du har vært i løpet av dagen, og gir praktisk veiledning om hvordan du skal nå de daglige aktivitetsmålene dine – alt i en app som du kan laste ned til din telefon.

HVOR MANGE SKRITT KLARER DU? Verdens helseorganisasjon anbefaler at du går minst 10 000 skritt om dagen. Dette for å forebygge livsstilssykdommer og opprettholde en god helse. I tillegg anbefaler helsemyndighetene å redusere stillesitting, så tiden man er i ro bør begrenses og deles opp med små aktive pauser.

» **Bedriftsidretten i AF har mange tilbud til deg som vil bli mer aktiv og samtidig bli kjent med flere AF-ere. Her fra Squashmesterskapet i november.**

» **Polar Loop 2 er en stilfull og vannrett aktivitetsmåler som får deg i bevegelse. På www.polar.com kan du se tips og instruksjonsvideoer.**

Bedriftslege Hilde Slørdahl Conradi forteller om en rekke helseeffekter ved regelmessig fysisk aktivitet: Det er viktig for trivsel, velvære og overskudd i hverdagen, samt bidrar til å forebygge forskjellige plager og sykdommer relatert til livsstil. Ifølge Conradi kan et aktivitetsarmbånd være et effektivt hjelpemiddel for å kartlegge og bli bevisst aktiviteten sin.

– Særlig vi med kontorarbeidsplass bør prøve å få aktive pauser i løpet av arbeidsdagen, for en gjennomsnittlig kontorarbeider går ca 4–5000 skritt hver dag, forteller hun.

For å øke aktivitetsnivået er de fleste av oss derfor nødt til å utnytte alle muligheter for å få litt ekstra bevegelse. – Begynn gjerne med de enkle tingene: Ta trappen i stedet for heisen, reis deg og gå litt rundt når du likevel snakker i telefonen, bytt ut bil med kollektivtransport noen dager i uken eller ta noen kveldsturer, sier hun.

HVEM ER AFs MEST AKTIVE FORRETNINGSENHET? AF Gruppens julegave skal motivere til mer aktivitet og i den forbindelse kjører vi i gang en intern aktivitetskonkurranse for alle forretningsenheter.

Fra midten av januar oppfordres alle AF-ere til å øke sin hverdagsaktivitet og delta i konkurransen. Alle typer aktiviteter teller – enten det er gange, ski, sykling eller fotball. Vi måler deltagelsen i antall aktive minutter i løpet av en måned. Her kan alle delta – uansett hvilken form du er i.

Alle forretningsenheter velger en lagleder som har ansvar for å lese av og registrere alle deltageres resultater i slutten av hver måned. Dere velger selv hvor mange som skal delta på hvert lag, men det anbefales et maks antall på 15 personer. Alle forretningsenheter kan stille med flere lag, og det er gjennomsnittet av forretningsenheters aktivitet som teller. ■■

■ **Les mer om konkurransen på Tellus over nyttår.**

“ Begynn gjerne med de enkle tingene: Ta trappen i stedet for heisen, reis deg og gå litt rundt når du likevel snakker i telefonen, bytt ut bil med kollektivtransport noen dager i uken eller ta noen kveldsturer. ”

BEDRIFTSLEGE HILDE SLØRDAHL CONRADI

Hvordan lese av aktivitetsnivået?

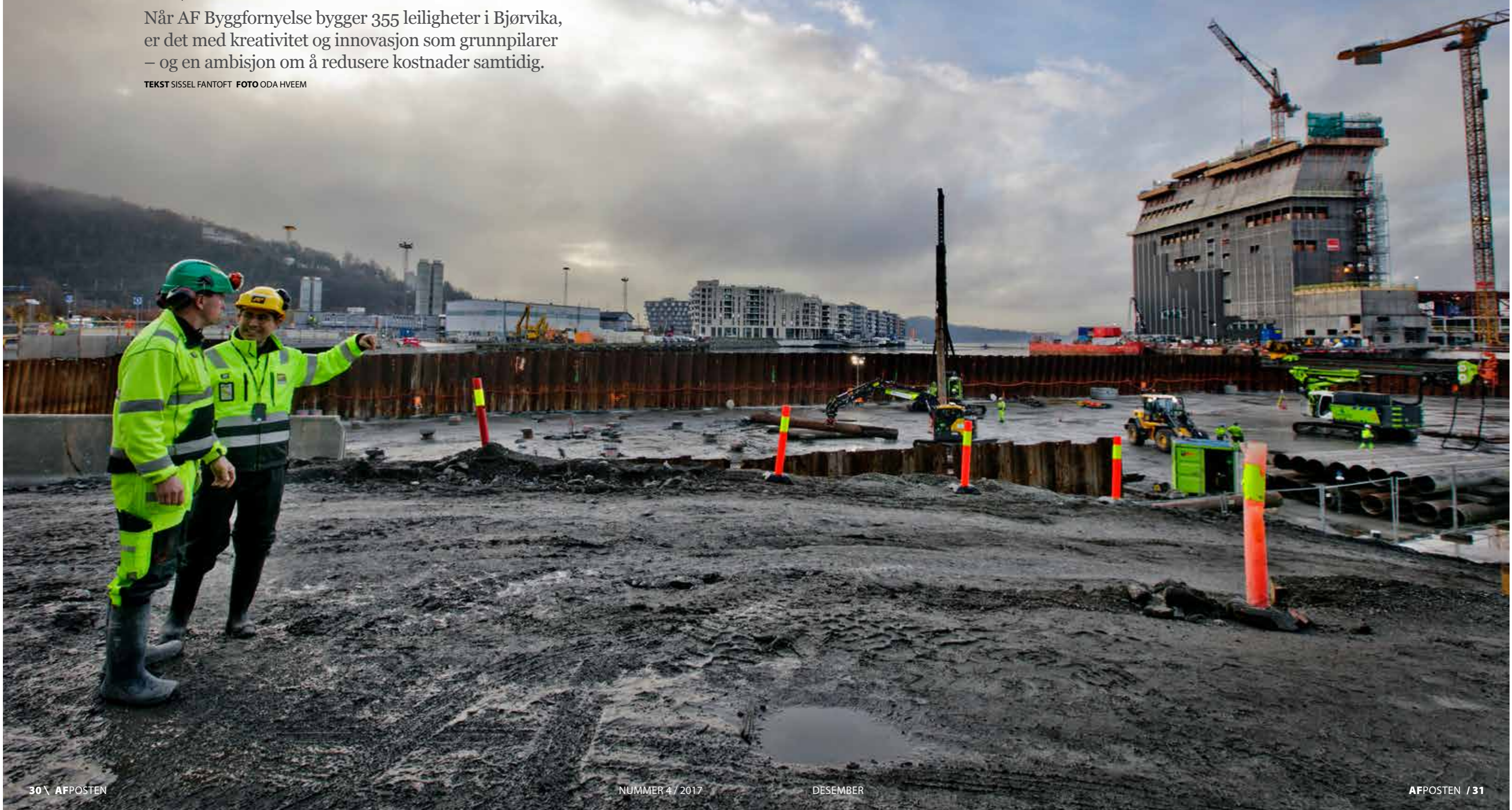
- Polar Loop kan måle antall timer du sover, sitter stille, går eller er i annen fysisk aktivitet i løpet av en dag.
- Aktiviteten og skrittene registreres i Polar Flow-appen som du laster ned via App Store eller Play Butikk.
- Du må opprette en bruker ved å registrere deg med din epostadresse og deretter synkronisere ditt aktivitetsarmbånd. Aktiviteten kan også leses av i din nettleter.
- I appen kan du legge til dine venner eller ditt lag og følge deres resultater i sanntid.
- Dersom aktivitetsarmbåndet skal aktiveres fra din jobb-pc, må du åpne Programvaresenteret og installere derfra. Fra private pc-er installerer du slik det står i bruksanvisningen.

AF Byggfornyelse er godt i gang med grunnarbeidene for 355 nye leiligheter i Bispevika i Bjørvika. I bakgrunnen er det nye Munchmuseet i ferd med å reise seg.

BJØRVIKAMODELLEN

Når AF Byggfornyelse bygger 355 leiligheter i Bjørvika, er det med kreativitet og innovasjon som grunnpilarer – og en ambisjon om å redusere kostnader samtidig.

TEKST SISSEL FANTOFT FOTO ODA HVEEM

» Maskinfører Odd Inge Danielsen Rygh i AF Anlegg forbereder montasjen av ei tårnkran på anleggstomta.

» Prosjektleder Lars Petter Fritzsønn, innovasjonsleder Sebastiano Lombardo og innkjøpsjef Marius Winger foran illustrasjonen som viser hvordan Bispevika blir seende ut.

« Vi jobber med innovasjon i alle ledd av prosjektet.

SEBASTIANO LOMBARDO, INNOVASJONSLEDER FOR PROSJEKTET.

Etter å ha bygget Barcode, er Bispevika den neste delen av Bjørvika som Oslo S Utvikling (OSU) skal forvandle til et pulserende byrom med leiligheter og restauranter.

– Vi har høye ambisjoner for Bispevika. Alt vi har gjort i Bjørvika hittil har vært veldig vellykket, men vi er overbevist om at vi kan gjøre det enda bedre, sier administrerende direktør Rolf Thorsen i OSU.

OSU inviterte de største og mest anerkjente entreprenørene i bransjen til å komme med forslag til hvordan Bispevika best kunne realiseres.

– Vi ville inngå et langsiktig partnerskap med én entreprenør for resten av Bjørvika-utviklingen. Det er snakk om et betydelig volum og en entrepriseverdi på om lag fem milliarder kroner, påpeker Thorsen.

Entreprenørene leverte sine forslag til hvordan de gjennom industrialisering, digitalisering, samhandling, planleggingsprosesser og kontraktstrukturer kunne redusere byggekostnadene i Bispevika med 20 til 40 prosent.

– Det var veldig jevnt i teten, men vi valgte til slutt AF Gruppen, basert på en vurdering av at de har guts nok til å kaste seg ut i et slikt prosjekt. Vi tror AF Gruppen er den rette samarbeidspartneren for oss totalt sett, og ser frem til et langsiktig partnerskap i Bjørvika, sier Thorsen.

TENKER NYTT. Uansett hvor mye man effektiviserer arbeidet, er det umulig å oppnå besparelser på inntil 40 prosent uten å endre selve metodikken i prosjektet. Sebastiano Lombardo har lang erfaring og kompetanse knyttet til design og ledelse av kreative prosesser i ingeniørarbeid. Han har tidligere forsket på kreativitet

FAKTA
PROSJEKTET I TALL (SÅ LANGT)

355
leiligheter skal bygges

48 000
kvadratmeter

20 000
lengdemeter peler

8 000
kvadratmeter næringsarealer

Kreativitetsens tre faser:

Antakelse
+
Provokasjon
+
Reaksjon
=

» Nye ideer «

i SINTEF og vært innovasjonsleder i Norconsult. I mai ble han ansatt i AF Gruppen, og er nå innovasjonsleder i Team Bjørvika.

– Innovasjonsarbeidet her har flere hovedmål, forklarer Lombardo og ramser opp: – Reduksjon av prosjektkostnader, reduksjon av risiko for byggherre og entreprenør, utvikling av smarte og optimale tekniske løsninger, sikring av forutsigbar og rasjonell produksjon og ikke minst skal vi skape engasjement og motivere byggherre, entreprenør og rådgivere til å våge å tenke nytt.

For å tenke nytt må man trenes opp i å tenke kreativt – gjennom tre faser: Antakelse, provokasjon og reaksjon.

– Vi starter med en problemstilling. I første fase forsøker vi å avsløre antakelsene vi gjør innenfor «boksen», det som låser oss til gitte rammer.

Neste steg er å provosere disse antakelsene, altså tenke utenfor boksen. I siste fase skal vi reagere konstruktivt på provokasjonen gjennom å produsere nye ideer, forklarer Lombardo.

INNOVASJON I ALLE LEDD. Innovasjonsarbeid handler om å fokusere, utvikle løsninger kreativt og til slutt evaluere.

– I fokusfasen bestemmer vi hva vi ønsker å være kreative på. Deretter bestemmer vi oss for et mål, for eksempel at vi skal spare x antall millioner kroner. Neste fase handler om å generere ideer og skape løsningsforslag. Her er det viktig at flest mulig involverte i prosjektet deltar. I den siste fasen evalueres forslagene, og beslutningstakerne avgjør hvilke som kan brukes i prosjektet, sier Lombardo og legger til:

– I Bjørvika jobber vi med innovasjon i alle ledd av prosjektet: Prosjektering, innkjøp, utførelse og salg.

Et sentralt verktøy i innovasjonsarbeidet er samhandling. OSU-representanter sitter i AF Byggfornyelses brakkerigg, slik at avstandene er korte. Hver mandag er det «last planner»-møter, der anleggsleder planlegger den kommende uka sammen med alle involverte fra rigg, drift, HMS, BREEAM og ekstern koordinering. Og hver torsdag er det ICE-sessions, samtidig prosjektering for byggeprosjekter. Det er en arbeidsmetodikk der alle rådgivere og prosjekterende samles rundt et bord og drøfter konkrete saker, lukker dem og går videre.

SKYHØYE MÅLSETTINGER. Digitalisering og bruk av ny teknologi spiller også en viktig rolle for Team Bjørvika.

– Vi bruker blant annet VDC, virtual design & construction, som bringer inn den berømmelige BIM-modellen. Digitalisering er et viktig innovasjonsområde for Bjørvika. Vi forsøker å bruke digitale verktøy for å planlegge, prosjektere, bygge og koordinere mellom ulike fag og aktører, forteller Lombardo.

Prosjektleder Lars Petter Fritzsønn synes det er artig og motiverende å jobbe i et prosjekt og med et team som våger å sette skyhøye målsettinger.

– Selv om det iblant krever et godt magadrag for å stå stødig i byggingen av et milliardprosjekt som ønsker å få til radikale forbedringer i gjennomføringen, bidrar det interne arbeidsfellesskapet mellom AF Byggfornyelse, AF Anlegg og AF Energi & Miljøteknikk til at jeg daglig opplever at Team Bjørvika utfordrer, skaper endring og presterer på veien fremover, sier han.

« I Bjørvika utfordrer, skaper endring og presterer på veien fremover.

LARS PETTER FRITZSØNN, PROSJEKTDIREKTØR AF GRUPPEN

– Jeg tror sterkt på at samhandlingen blir bedre ved at vi snakker om felles lederskap og får rollene våre til å komplettere hverandre. Prosjektet har de siste månedene tydeliggjort prosjektstyringsmodellen med ny planleggingsstruktur, og jeg er hundre prosent sikker på at det for OSU vil forsterke det faktum at det ikke finnes noen annen måte enn AF-måten for utbyggingen i Bjørvika, legger han til.

MENINGSFULLT OG OVERFØRBART. Eksempler fra løsninger som er prosjektert frem er mange.

– For utførelsen av betongarbeidene er det for eksempel gjort endringer på forskalingsløsninger, bruk av fiberarmering og prefabrikasjon som vil spare oss for 3–4 måneders byggetid, sier Fritzsønn.

– Team Bjørvika bygger stein på stein en prosjektstyringsmodell vi mener vil skape grunnlag for varig økt konkurransekraft for både AF Gruppen, kundene våre og våre underentreprenører. Vi er ikke i mål dersom dette blir et «one hit wonder»! Innholdet må være meningsfullt og overførbart til andre prosjekter og fungere som et rammeverk for god samhandling internt og eksternt. En så helhetlig tilnærming og god struktur vil støtte oppunder og stimulere til virkelig sterke prestasjoner fremover, fastslår Lars Petter Fritzsønn. ■ ■

« Hver uke leder anleggsleder Espen Nygaard et «last planner»-møte med både funksjonærer og utførende til stede. Der planlegges fremdriften for den kommende uka i detalj.

FAKTA
PROSJEKT BJORVIKA

Samspillprosjekt mellom AF Gruppen og Oslo S Utvikling AS

355
leiligheter fordelt på to felt

FELT B2
DRONNING-LUNDEN

140
leiligheter

Oppstart:
Sommer 2017

Ferdigstillelse:
Sommer 2019

Kontraktssum:
NOK 370 millioner eks. mva.

Arkitekt:
LOF Arkitekter AS

FELT B6A
VANNKUNSTEN

215
leiligheter

Oppstart:
Høst 2017

Ferdigstillelse:
Vår 2020

Kontraktssum:
NOK 739 millioner eks. mva

Arkitekt:
Vandkunsten Tegnustue AS

Nytt kryss E6 Heggelia

Kunde/byggherre	Forsvarsbygg
Beskrivelse	Ny rundkjøring E6
Kontraktssum	MNOK 22 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Generalentreprise
Oppstart	November 2017
Ferdigstillelse	September 2018
Forretningsenhet	MMT
Geografisk plassering	Målselv

Glykolanläggning Arlanda Fas 2

Kunde/byggherre	Vilokan Sweden AB
Beskrivelse	Nybyggnad av glykolanläggning
Kontraktssum	MSEK 23 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Totalentreprenad, Partnering
Oppstart	November 2017
Ferdigstillelse	September 2018
Forretningsenhet	AF Bygg Syd
Geografisk plassering	Arlanda Flygplats, Stockholm

Spillvattenpumpstasjon SPU1

Kunde/byggherre	Ångelholms kommun
Beskrivelse	Nybyggnad av spillvattenpumpstasjon
Kontraktssum	MSEK 17,8 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Utførendeentreprenad Generalentreprenad
Oppstart	November 2017
Ferdigstillelse	September 2018
Forretningsenhet	AF Bygg Syd
Geografisk plassering	Ångelholms kommun, Skåne

Sölvesborgs reningsverk – Inloppspumpstasjon

Kunde/byggherre	Sölvesborg Energi & Vatten AB
Beskrivelse	Nybyggnad av inloppspumpstasjon
Kontraktssum	MSEK 15 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Totalentreprenad
Oppstart	November 2017
Ferdigstillelse	September 2018
Forretningsenhet	AF Bygg Syd
Geografisk plassering	Sölvesborgs kommun, Blekinge

Lagunetoppen

Kunde/byggherre	Profiel og Rema
Beskrivelse	217 leiligheter med Remabutikk i 1. etasje og parkering i kjeller-etasje.
Kontraktssum	MNOK 464 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Totalentreprise
Oppstart	Februar 2018
Ferdigstillelse	September 2020
Forretningsenhet	LAB Entreprenør AS
Geografisk plassering	Bergen

Hammerfest – Polarbase

Kunde/byggherre	Birken & Co AS
Beskrivelse	Stålrørspeler
Kontraktssum	MNOK 8 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Underentreprise
Oppstart	Oktober 2017
Ferdigstillelse	Desember 2017
Forretningsenhet	FAS
Geografisk plassering	Hammerfest

Rammeavtale Ventilasjon

Kunde/byggherre	Omsorgsbygg Oslo KF
Beskrivelse	Avtale på 2 + 2 år med vurdert verdi på MNOK 5 per år.
Kontraktssum	MNOK 5 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Rammeavtale
Oppstart	September 2017
Ferdigstillelse	September 2021
Forretningsenhet	AF Energi & Miljøteknikk
Geografisk plassering	Oslo

Edvard Grieg omsorgsboliger (EGO) teknisk entreprise

Kunde/byggherre	AF Nybygg
Beskrivelse	Underentreprenør for AF Nybygg til deres prosjekt for Oppegård Kommune
Kontraktssum	MNOK 13 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Utførelsesentreprise
Oppstart	Oktober 2017
Ferdigstillelse	Januar 2019
Forretningsenhet	AF Energi & Miljøteknikk
Geografisk plassering	Oslo

Øvre-Lunda Borettslag

Kunde/byggherre	OBOS Prosjekt AS
Beskrivelse	Rehabilitering av våtrom
Kontraktssum	MNOK 9,6 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	totalentprise
Oppstart	16. oktober 2017
Ferdigstillelse	15. april 2018
Forretningsenhet	AF Byggfornyelse
Geografisk plassering	Hamar

Ammerud 2

Kunde/byggherre	OBOS Prosjekt AS
Beskrivelse	Totalrehabilitering av leiligheter
Kontraktssum	MNOK 6,3 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	totalentprise
Oppstart	7. august 2018
Ferdigstillelse	1. desember 2018
Forretningsenhet	AF Byggfornyelse
Geografisk plassering	Oslo

Ørland hangarer

Kunde/byggherre	Forsvarsbygg
Beskrivelse	12 stk. plasstøpte hangarer
Kontraktssum	MNOK 600 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Hovedentreprise
Oppstart	Desember 2017
Ferdigstillelse	Mars 2020
Forretningsenhet	AF Anlegg
Geografisk plassering	Ørlandet, Sør-Trøndelag

Europris Dikeveien

Kunde/byggherre	Høili Eiendom AS
Beskrivelse	Oppføring av nytt hovedkontor for Europris i Fredrikstad
Kontraktssum	MNOK 79 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Totalentreprise
Oppstart	Desember 2017
Ferdigstillelse	Mars 2019
Forretningsenhet	AF Bygg Østfold
Geografisk plassering	Østfold/Fredrikstad

Bygger for Profier og REMA

LAB Entreprenør er av Profier og REMA Etablering Vest valgt som totalentreprenør for bygging av prosjektet Lagunetoppen i Bergen. Det består av i alt 217 leiligheter, ca. 7 000 kvm parkeringsanlegg og ca. 1 700 kvadratmeter butikkareal. Prosjektet ligger sentralt til, like ved Lagunen kjøpesenter og bybanen.

Entreprisen har en verdi på MNOK 464 ekskl. mva. Byggingen forventes å starte i første kvartal 2018 og byggetid vil være 32 måneder.

– Satsing på arealeffektivitet i boligutviklingen, optimal tomteutnyttelse og gode kommersielle løsninger for handelsdelen har gitt oss nok en viktig entreprisekontrakt sentralt i Bergen, sier adm. direktør Trygve Mo i LAB Entreprenør.

Kaffefordelingsanlegg Vestby

Kunde/byggherre	Joh Johanson kaffe AS
Beskrivelse	Oppføring av nytt kaffefordelingsanlegg. Breeam Excellent
Kontraktssum	MNOK 250 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Totalentreprise
Oppstart	Desember 2017
Ferdigstillelse	September 2019
Forretningsenhet	AF Bygg Østfold
Geografisk plassering	Akershus/Vestby

Skodsberg reneanlegg

Kunde/byggherre	Aremark Kommune
Beskrivelse	tilbygg og ombygging av avløpsrenseanlegget ved Skodsberg.
Kontraktssum	MNOK 5,3 (ekskl. mva.)
Entrepriseform	Totalentreprise
Oppstart	November 2017
Ferdigstillelse	Mai 2018
Forretningsenhet	AF Bygg Østfold
Geografisk plassering	Aremark/Østfold

NYE AF-ERE SIDEN SIST

AF Anlegg

- Anleggsleder**
 » Jon Korstad
Arbeidsleder
 » Jonny Johansen
 » Bjørn Roar Galstad
 » Marius Rolstad
Bergsprenger
 » Björn Lithner
 » Stian Olsen
Betongarbeider
 » Ole Bodvar Eide
 » Marius Pedersen
Elektriker
 » Christoffer Ropsøy
 » Stig Helge Apsæter
Grunnarbeider
 » Anders Vik
 » Jon-Tore Knoff
 » Kristoffer Nodland
 » Ole Kristian Mygland
 » Ole-Gunnar Nordseth
 » Ronny Kyllvik
 » Thomas Krogstad
Grunnarbeider/maskinfører
 » Jarle Marin
HMS-leder
 » Nina Kristin Nilsen
Laborant
 » Andreas Fredriksen
Maskinfører
 » Christoffer Ihler
 » Dick Anders Larsson
 » Frode Nuland
 » Gudmund Jarle Hansen
 » Jan Grøndalen
 » Jan Vegard Storåsli
 » Jan Åke Danielson
 » Jarle André Vold
 » Kent Erling Øygarden
 » Kjell Aamland
 » Kristian Fløysvik
 » Laila Janette Andersen Moe
 » Lars Ove Haug
 » Grindalen
 » Leif Göran Lindqvist
 » Morten Nordholm
 » Odd Jarle Sunde
 » Ola Talberg
 » Ole Magnus Eiesland
 » Svein Olav Helland
 » Svein Åge Vik
 » Sven Salvesen
 » Thor-Ole Hestnes
 » Tom Vidar Pedersen

Montør

- » Daniel Immel Slettestøl
 » Harald Lønnegraff
 » Nils Kristian Høiseith
 » Ørjan Andre Pettersen
Prosjektingeniør
 » André Håkonshellen
 » Katrine Elise Tomtum
 » Marek Multan
Prosjektøkonom
 » Katrine Elise Tomtum
Rekrutteringsansvarlig
 » Birgitte Øren
Reparatør
 » Kristian Homme
Servicetekniker
 » Vegar Røste
Skurmann
 » Knut Henrik Hegge
Stikningsingeniør
 » Eivind Johansen
Tunneldriver
 » Joar Ese

AF Bygg Göteborg

- Betongarbetare**
 » Kenneth Svensson
HMS Ingeniør
 » Emma Garrod
Prosjektchef
 » Tobias Persson
 » Therese Karlsson

AF Bygg Oslo

- Prosjektingeniør**
 » Anders Pedersen
Tømmrer bas
 » Espen Haakonsen
 » Bjaaland

AF Bygg Prosjektpartner

- Anleggsleder**
 » Marianne Røstadi

AF Bygg Østfold

- Kalkulator**
 » Bjørnar Nordli

AF Byggfornyelse

- Arbeidsleder**
 » Simon Almås
Assisterende Prosjektleder
 » Bege Muriq
Kalkulator
 » Eivind Heggernes
Prosjektingeniør
 » Hedda Kløvig
Prosjektleder
 » Vegard Bjoland

AF Decom

- Daglig Leder**
LAB Eiendom
 » Tore Grimstad
Maskinfører
 » Ole Martin Mariasson
 » Stian Brendemo

AF Energi & Miljøteknikk

- Energiingeniør**
 » Torje Farsjø
Prosjektleder
 » Marta Zlotkowska
 » Roger Mølner
Servicetekniker – Rør
 Victor Brudevoll

AF Gruppen Sverige

- Intern IT-konsult**
 » Patrik Alvesand

AF Nybygg

- Anleggsleder**
 » Anders Røren
Prosjektingeniør
 » André Meier

AF Offshore AeronMollier

- Servicetekniker Rør**
 » Vidar Erdsal
Technician – Refrigeration
 » Øyvind Holland

AF Offshore Decom

- Multiskilled Operator/ Electrician**
 » Torbjørn Sandven
Project Engineer
 » Ingvild Ramsøy
 » Joakim Gallala
Senior Project Engineer
 » Inge Flaot
Structural Engineer
 » Filipe Neves

Boligenergi

- Prosjektleder**
 » Clas Persson

Strøm Gundersen Vestfold

- Anleggsleder**
 » Carsten Hvolgaard
Prosjektleder
 » Kjartan Hansen

NYANSATT

Dypdykk i AF Offshore Decom

Med undervannsekspertise og pedagogikk i bagasjen, håper prosjektingeniør Anna Guan (25) å kunne bidra til videreutviklingen av AF Offshore Decoms tjenestespekter.

Hvordan ble du kjent med AF Gruppen?

Jeg har studert petroleum med spesialisering innen boreteknologi på NTNU, og har jobbet et år som realfagslærer etter mastergrad og lektorutdanning. Jeg kjenner flere som jobber i AF, men hadde inntrykk av at selskapet kun drev innen bygg og anlegg. Da jeg oppdaget at AF også jobber offshore, triggert det nysgjerrigheten min. I august tok jeg fatt på den nye arbeidshverdagen.

Hvordan var det første møtet med kollegaene dine?

Det er et fantastisk miljø i AF og jeg er blitt tatt godt imot av kollegene mine. De ser at jeg sitter på kompetanse om alt som skjer under vann på

en plattform, og bruker meg som en ressurs når de står fast. Jeg kan mest om det som skjer nede i brønnene og er veldig klar for å lære om alt som skjer over. Nå er jeg blitt sendt til Vats for å lære mer om prosjektene, og det synes jeg er veldig spennende.

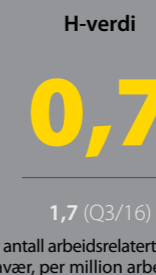
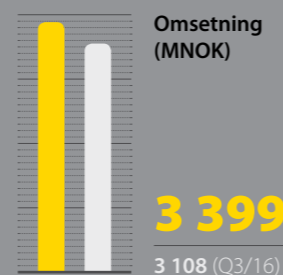
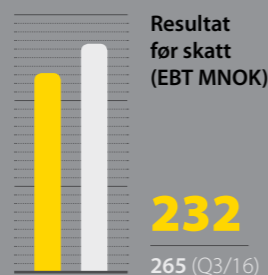
Hvilke forventninger har du til AF Gruppen?

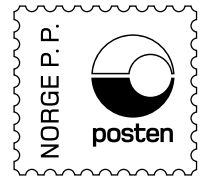
Jeg verdsetter å ha arbeidsoppgaver som jeg trives med og som er utfordrende. Jeg liker at ting går fremover, at det er litt tempo. Samtidig setter jeg pris på forutsigbarheten i å ha en solid og trygg arbeidsgiver. På sikt håper jeg at jeg kan bruke min ekspertise til å være en sparringpartner når AF Offshore Decom skal utvide sitt tjenestespekter.

TALL FRA SISTE KVARTAL

Q3 2017

AF GRUPPEN FORTSETTER Å VOKSE, noe som skaper arbeidsplasser og vi rekrutterer flere nye medarbeidere enn noen gang. Det krever at vi som ledere og kollegaer evner å ta til oss impulser fra både nyutdannede og nye erfarne kolleger. Samtidig vil vi fortsette å bygge en kultur basert på tydelige kjerneverdier. Vår visjon er å rydde fra fortiden og bygge for fremtiden. AF skal være bransjeledende innen miljøløsninger og det ligger flere forretningsmuligheter i sirkulær økonomi, ressursutnyttelse av avfall og energieffektive løsninger. Vi skal fortsette å skape lønnsomme og bærekraftige løsninger.

SUPERTEAM

Tekst: Sissel Fantoft. Foto (f.v.): Heine Robstad, Bjørn Bakkom og Oda Hveem

HVA: Faggruppe ytre miljø: AF Anlegg har ansatt tre personer som skal jobbe spesielt med bærekraftige løsninger innen ytre miljø. **UTFORDRING:** AF Anlegg har lenge jobbet systematisk for å redusere miljø- og klimapåvirkningen sin blant annet gjennom modernisering av maskinparken, utvikling av nye betongresepter og miljøsertifisering. Oppdraget til faggruppe ytre miljø er å løfte frem M-en i HMS ytterligere som en del av AF Anleggs strategi mot 2020. **HVOR:** De enkelte prosjektene til AF Anlegg.

GURO KRISTIANSEN

Leder ytre miljø på E18-utbyggingen mellom Tvedestrand og Arendal. Utdannet i miljøfag og bedriftsøkonomi.

NINA KRISTIN NILSEN

Utdannet kjemiingenør og landmåler. HMS-leder E6 Soknedal i Trøndelag.

PIA KRUSE

Utdannet biolog og er sertifisert innen CEEQUAL og BREEAM. Gir støtte til prosjektene, HMS-sjef og staben for øvrig.

Hva jobber dere med?

Guro: Min jobb er å støtte prosjektets arbeid med å overholde utslippstillatelsen som er meget streng, med tanke på avrenning til bekker og vassdrag. Videre har jeg ansvar for å ivareta prosjektets ytre miljø-plan. Den største utfordringen er vannhåndtering. Veien går hovedsakelig gjennom naturområder, og må prosjekteres og bygges på en slik måte at flora og fauna ivaretas best mulig.

Pia: Mitt oppdrag er å støtte anleggsprosjektene på tvers i tilbuds- og gjennomføringsfasen, og legge til rette for at vi fremover jobber systematisk med erfaringsdeling og kontinuerlig forbedring innen ytre miljø og klima.

Nina: Jeg jobber nå som HMS-leder på E6 i Soknedal, med spesielt vekt på ytre miljø. Det handler først og fremst om forebygging:

Vi skal ikke bare rydde opp etter oss når et prosjekt er ferdig, vi skal planlegge for at vi skal utføre prosjektet med så lite påvirkning som mulig på natur og miljø.

Hvorfor satser AF Anlegg tungt på ytre miljø?

Pia: Kravene fra kunder og myndigheter øker og AF Anleggs ambisjon er å levere innovative og bærekraftige løsninger i forkant av utviklingen og våre konkurranter. Bestillerne har i økende grad konkrete og utfordrende miljøkrav, og de har med seg dyktige rådgivere på laget. Å levere helhetlige, nyskapende og lønnsomme løsninger med høy kvalitet innen miljø og klima er blitt en forutsetning for å kunne ta de store samfunnsutviklende kontraktene vi i AF Anlegg ønsker å levere fremover.

Hva gjør dere til et godt team?

Guro og Nina: Teamet vårt er sammensatt med ulike kompetanser og bred erfaring. Åpen og jevnlig kontakt gjør at vi kan lett utveksle utfordringer, og støtte hverandre for å løse dem. Kombinasjonen av at vi støtter prosjektene direkte for at de skal jobbe stadig mer

systematisk, og det pågående forbedringsarbeidet innen bærekraftig entreprenørskap er effektivt.

Vi er heldige som merker både etterspørselen etter vår kompetanse og som allerede har fått god innsikt i mange flotte tiltak som både reduserer miljøpåvirkningen og gir svarte tall på bunnlinjen.

“ AF Anlegg har med dette teamet økt både kompetanse og kapasitet i egne rekker, noe vi er veldig fornøyd med. Vi ser at kundene våre reelt etterspør og verdsetter kompetanse og resultater på ytre miljø.

IVAR GALAAEN, DIREKTØR AF ANLEGG

